

Hürriyet Yaşar

Aramıza

Karışanlar

“Biz de gidelim mi birlikte?” dedim.

“Ben gelmeyeyim, dayanamam,” dedi.

‘Dayanamam’a bir inanmazlık, gelip geçer gibi oldu mu içimde? ‘Dayanamam’ dediğinin, ‘Sizin aranıza, öyle topluluklara karışmaya artık dayanamam, ben yokum,’ demek olup olmadığı sorusu da çakar gibi oldu mu?

Uğraşmadım. Hepimiz şoktayken... Zamanı değildi. Çoğalmaya gelemezdi o artık.

“Peki,” dedim, kapattık.

Çalışılmıyor. Çalışılmıyor. Dosyalar gelip gelip imzalanmadan masalarda yığılıyor. ‘Hadi çalış’ diye kimsenin kimseye diklendiği de yok. İşi için bir masanın önüne gelen, masada oturanın yüzünü görünce, unuttuğu bir şeyi anımsamış gibi, ilişecek bir sandalye, yaslanacak bir duvar aranıp öylece bekliyor.

Susmayan, yalnızca telefon:

“Sen gidiyor musun?”

“Bilmiyorum ki! İşler yığılı! Yollar dersen kar!...”

“Arabalarda yer de bulamıyoruz. Gitmiyor musun peki?”

“Gidersen gidelim. Buluruz yer. Burada otobüs tutuluyor.”

“Sen yer ayırt. Hep birlikte gidelim işte!”

“Kaç kişisiniz?”

“Üç. Dört de olabilir. Daha sayı kesin değil.”

“Ben dört yazdırayım. Gerekirse ek otobüs tutulacak. Sayı kesinleşince bildirirsin.”

Masanın başında, gözlerim açık, dalmışım. Telefonun ziliyle, ayıktım.

“Sıgılmıyoruz,” dedim. “Bir otobüs daha gerekecek.”

“Var bir otobüs daha, ama büyük.”

“Olsun. Bekleşenler var.”

“Bir bakayım, ararım.”

Sonra kısa güdük konuşmalar...

“Beni de yazın.”

“Geliyorum.”

“Yer var mı?”

Ya da:

“Gelemeyeceğim. İsterdim ama...”

Bu ‘isterdim’ler, telefonda o ‘dayanamam’ diyeninki gibi değil. Bunlar, öyle yerlerde hiç bulunmamışların ‘isterdim’leri. ‘Ben öyle yerlere hiç gitmedim ki!’ demiyorlar da çekingen, hat-ta utangaç ‘isterdim’ diyorlar. Çoğu zaten ilk kez yaklaşıyor ‘gelmeyi isteme’ duygusuna. Onlardan, ilk kez gelecek olanlar da az değil.

Hepimizin arasına, ortak biri... ya da ortak bir duygu girmiş gibi... Ya da o ortak birinin hep aramızda olduğunu yeni anlamışız da birden aramızdan çıkmış gibi... Birdenbire duyumsanan, alabildiğine ortak bir duygunun üzüntülü şaşkınlığı...

Peki, gitmeli mi? Ne değişecek? Giden geri mi gelecek?

İşler... Yarına, öbür güne bitecek işler... İşleri düşünürsen, olanaksız gitmek.

Yine telefon. “Eşiniz,” diyor sekreter.

Karım, duralıyor benim konuşmama. “Tamam, sen gitme istersen. Ben yalnız giderim,” diyor. Sesi, nasıl kararlı!

Aslında gitme konusunda, bizim burada da kimsenin yüzü, gitsem mi gitmesem mi yüzü değil. Bir çöküntü var gibi, ama gitme kararsızlığı yok yüzlerde. Gidecek olan, gitmeyecek olan belli oldu. Herkes söyledi gidip gitmeyeceğini. Peki ben ne dedim de karım öyle dedi ki?

Gidilmez mi, hem de nasıl gidilir şimdi! Ben onun ne yapacağını, ne düşündüğünü merak ederken, o çoktan karar vermiş gitmeye...

En sevdiğinden, en istediğinden... En yakınından, böyle kararlılıkla başlarsa çoğalmak...

Ek otobüs tamam.

Gece... Kar... Nasıl!... Lapa lapa kar. Yumuşak... Yorgan gibi. Kimse yolundan geri kalmıyor. Kimse, 'keşke çıkmasaydık' demiyor. Her yerden, her kentten yola çıkıldı. Öteki kentlerle haberleşmeksizin, kendiliğinden çıkıldı, biliyoruz; bilmek de değil, duyumsuyoruz. Onlar da bizi biliyorlar. Haberleşmeksizin biliyorlar.

Gidilecek. Sabah orada olunacak. Çoğalınacak...

Lapa lapa karın ıltığı bir kış gecesi. Kar taneleri farın ışığında büyüyüp kocaman oluyor, camlara yumuşacık düşüyorlar. Radyo, yarın birlikte çoğalmak için yola çıkan araçların kaza haberlerini veriyor. Ölenler var. Sessizce dinleniyor haberler. Kimse pişman ya da kaygılı değil. Gidilecek. Gidilip, çoğalınacak.

Yurdun dört bir yanından gelmiş, park yeri arayan arabalar... Yol üstlerinde art arda, boşalmış, akşamı bekleyen otobüsler... Ara yollardaki akın akın insanlar, anayollarda birleşirken göz göze gelince, birbirlerini tanıyormuş gibi, aynı nedenle orada olduklarını anlıyorlar. Kimse kimseye yol sormuyor. Bakışlarıyla tanışıp, birbirlerinin ardı sıra yürüyorlar alana doğru. Hepsi yeni gelmiş, belli, uykusuz... Bu kentin yabancısı, küçüklü büyüklü kümelenmeler... Gepegenç, sevdalarının coşkusu yüzlerinden okunan sevgililer... Kol kola girmiş yaşlı çiftler, basacağı noktayı seçe seçe yürüyen, yalnız yaşlılar... Bir araya toplanmış gençler...

Yollar tıklım tıklım. Artık yürünmüyor. Durduk.

Cami göründü. Uzakta. Tepede. Aralardan, kendine yol açıp yaklaşmak isteyenler var. Yürüeni gören, yürümek istiyor. Karımın eli elimde. Öbür elim boş. Boş elimle yol açıp yürümek, yaklaşmak istiyorum. Herkes yürümek istiyor. Boş elimi bir el tutuyor. Bir kadın eli bu. Dönüp bakıyorum, onun yanında da bir erkek var. Karımın elinde de bir erkeğin eli... Hepimiz el eleyiz... Önceden anlaşmış gibi açılıyor, yolu kaplıyoruz. Önümüzdeki pankartın genişliğine ulaşıyoruz. Aramıza girip katılanlar oluyor, sıklaşıp kol kola giriyoruz.

Duruyoruz...

Bir fotoğraf... Buruk... ama nasıl buruk bir gülümseme!... Büyüyor... Büyüyor... Herkes içine alıyor buruk gülümsemeyi. Bana öyle geliyor. Hayır. Bana öyle geliyor değil. Göz göze gelince anlaşılıyor. Öyle. Düpedüz öyle.

Elinde mikrofon, biri konuşuyor. Ölenin arkadaşı, yoldaşı. Tabutun yanında gözü yaşsız, yiğit, dimdik duruşlu bir kadın var. O duruştan hepimize direnç yayılıyor.

Biri daha konuşuyor. Biri daha...

Slogan atılıyor. Konuşmacı konuşmasını bitiriyor. Slogan... Slogan... Slogan... Bir yandan bir slogan, öbür yandan bir başkası... Kimi çelişiyor ötekilerle, kimi çelişmiyor. Şaşırtıcı bir kükreme gibi. Eller bırakılıp yumruklar havaya kalkıyor.

Tabut, cenaze arabasına konuyor. Geri dönülüyor. Herkes geri dönüyor. Mezarlığa... Mezarlığa yürünecek şimdi. Araba, aramızdan ilerlemeye çalışıyor.

Yağmur yağıyor. İnce ince. Sicim gibi. Şemsiyeler açıldı. Soğuk yok. Ya da üşümüyoruz. Sanki, şimdi yağmur da sevilir gibi. Yakındığı yok kimsenin. Alkışlar duyuluyor üstümüzden. Başlar yukarılara kalkıyor. Pencereler... Pencereler, balkonlar salkım salkım. Biz de karşılık veriyoruz alkışla. Bir kucaklaşma duygusu. Bu duygu, acının dayanılmazlığını dengeliyor mu?

Geriyeye yürüyüş başlayınca aralar seyrelir. Çıtaların uçlarında yazılar yükseldi. Sloganlar...

Oldum bittim slogan atamadım. Neden? Bilmem! Karım beni izliyor göz altından. Ben katılmayınca, o da çekiniyor katılmaya. Tam katılacakmış gibi oluyor... Olmuyor. Sanki bekliyor. Bekliyor... Ben... Olmuyor. O da katılamıyor.

Lanet olsun! İnsan çelişmediği slogana olsun katılmaz mı? Bak yanındakinin de sesini kısımış oluyorsun. Sevmiyorum bu yanımı. Sonra ayırıyorum. Ben de daha önce böyle yerlerde olmadım ki. Niçin peki? Nasıl ayrı kalabildim bunca zaman. Ayrı? Ayrı mıydım? Kendimi hiç ayrı duyumsamamıştım ki! Ara yollar yüzünden mi? Ne çok ara yol vardı! Hepsi bir başka sokak! Tüm sokaklarda bahçelerin, evlerin kapısı bir başka güzel. Her evin içinde kendi güzellikleri. Her ev için, en güzeli kendi içi. Oysa evde yürünmez ki! Evde oturulur. Evde, dıştan bakınca oturaklı bir yaşam sürülür. Ama içeride, bir itişmedir sürer. Dışarı çıkmalı. Sokağa... Ordan da çarşıya, alana... Alana, anayollar çıkar. Sloganlar da alanlarda atılır. Çelişenler, çelişmeyenler... Ara yolların kavuştuğu anayollarla alana akıp, orda buluşulur. Deniz gibidir alanlar.

Çıtılardaki yazılardan birine gözüm takılıyor:

“Susturamazlar!”

Onun çalıştığı gazetenin bugünkü tam başlığı da böyle. Susturmadılar mı? Başka bakanlar da oluyor yazıya. Bir slogan patlıyor:

“Sus-ma! Sustukça... Sı-ra sa-na ge-le-cek!”

Hiç arayol yok bu sloganda işte! Katılsana! Yoksa gizli gizli, sen de bir arayolcu musun? Yoksa sen de çoğalmaktan...

Hayır, değilim. Ben de söylüyorum. İçimden...

Ama karın sana bakıyor? Sen dışından söyleyen, o da söyleyecek! Katılacak.

Biz katıldık ama! Burdayız. Anayoldayız. Hep birlikteyiz. Hatta herkes... Hepimiz...

Zaman zaman susuluyor. Yalnızca yağmurun ve adımlarımızın sesleri... Sonra biri alkışlıyor. Sevinçsiz alkış olur mu? Yürekten kopup kendini dışarı atan acı, üzüntü alkışa dönüşebilir mi? Alkıştan acı yansır mı?

Oluyor. Acı, üzünç olup, alkış olup kanatlanıyor. Önce biri alkışlıyor. Sanki kimse bakmıyor ilk alkışlayana o anlarda. Kimse birbirine de bakmıyor sanki. Sonra yavaş, seyrek katılmalar... Çoğalıyor... Toplu, acı bir alkıştır kopuyor sonra. Yükseliyor, yükseliyor... Bir kuş sürüsü... Önce bir kuş havalanıyor. Ardından biri daha. Biri daha... Kanat sesleri... Kanat sesleri...

Pencerelerden karanfiller atılıyor.

Pürüzsüz, dupduru, gür bir ses duyuluyor. Bir türkü, yağmur damlalarının arasında yayılıyor.

“Ruhi Su da gelmiş,” diyor yaşlı bir kadın sesi arkamızdan. Dönüp bakıyorum şaşkınlıkla. Kadının yüzünde, söylediği şeyin olağanüstülüğünden iz yok. Gülümseyerek yukarıyı, göğü gösteriyor. “Ruhi Su bu,” diyor. “Onun sesi. O da gelmiş.”

İllerdeki bir otobüsten geliyor Ruhi Su'nun sesi. “Ölen ölür kalan sağlar bizimdir heeey!” diye haykırıyor. Ölüm sözcüğü hoş gelmiyor aramıza. Başlar eğiliyor, susuluyor sanki. “Dadaloglu bu, Dadaloglu,” diyor kadın göz göze geldiklerine. Yüzündeki sevinç nasıl da şaşırtıcı! “O da gelmiş!” diyor. Kafadan hafif çatlak biri gibi görünüyor bu haliyle. Dönüp bakanlar, üzünçle gülümseyip çeviriyorlar başlarını.

“Kaçınıcı ölmem bu, hain!” diye gürlüyor Ruhi Su sonra. “Aaa, Pir Sultan!” diyor yaşlı kadın. “O da gelmiş. Çağırılmış getirmiş hepsini Ruhi Su.”

Sesi incecik kadının. Dönüp ona bakanlara, parmağıyla göğü gösteriyor. Hınzırca da bir gülümsemesi var. Aynı işaretleri, kaldırımda yanımız sıra yürüyen görevli polisler de yapıyor. Kimi saygıyla gülümsüyor polislerin, kimi dalgasını geçerken öbür polisleri dürtüp kadını gösteriyor, sonra gülüyorlar. Asık suratla bakanlar da var. Bir bakıma, biz de polisler gibiyiz. Aramızda hem saygıyla onaylayanlar var kadını hem de sabırla katlananlar. Giyimi de hafiften kaçık gibi doğrusu. Başında bir fötr şapka. Elinde süslü, gösterişli, değişik bir şemsiye. Yüzü, aşırı makyajlı.

Bir slogan patlıyor gür bir erkek sesinden:

“Dev-rim şe-hit-leeri... ö-lüm-süz-dür!”

Yineliyor. Katılıyor. Ben içimden... İçimi çekiyorum bol bol. Başımı kaldırıyorum. Balkonlar, pencereler salkım salkım bize ağmış. Aynı anda bu denli çok göz göze gelmeyi hiç yaşamış mıydım? Görüntüye bakmak değil balkonların bakışı. Bakanlar, ta gözbebeğini arıyor baktıklarının. Tüm gözler, göz arıyor. Yoksulluk çekenimiz yok. Göz göz olmuşuz hepimiz. Göz arayanın gözü, göze değişiyor.

O yaşlı kadının sesi duyuluyor. “Ölmedi ki!” diyor, “Kimse ölmedi. Hiçbiri ölmez onların. Ölüm yalandır onlara. Hepsi gelmiş işte! Hepsi burda. Ruhi Su burda, Dadaloğlu burda, Nâzım burda, Pir Sultan burda.”

Yürüyoruz bir yandan. Bir slogan daha duyuluyor ince bir kadın sesinin tüm gücüyle:

“İ-çi-miz-de ya-şı-yor... ya-şa-yaaa-cak!”

Öyle ince ki ses, sanki yardım bekliyor. Sanki ikincisini yalnız başına haykıramayacak. Katılıyor. Yükseltiyor. Çoğalıyor. Çoğalıyor.

Yeniden sessizliğe girince, “Söylemişim,” diyor yaşlı kadın. “Devrimciler ölmez. Ölüm yok onlara. Bakın hepsi burda işte!”

O kalabalıkta, kendi başına, çelimsiz bir genç yürüyor. Ne slogan atıyor ne kimseye bakıyor ne de şemsiyesi var. Başı dik, gözü uzaklarda, dalmış yürüyor. Sanki yüz binlerle değil de orada bir başınaymış gibi... Elindeki dövizde, “Disketler Emniyette Kaybolmasın” yazıyor. Uyardığı yerin iriliğiyle, kendi bedenindeki çelimsizliğin karşıtlığından, buruk karikatürlerin yaşattığı duygu yayılıyor aramıza.

Yağmur artıyor. Açılmamış şemsiyeler de açılıyor. Herkes birbirine yanaşiyor. Kol kola giriliyor. Bir yerden, biraz da çekingen gibi, tanıdık bir ağıt duyuluyor usul usul:

Ne bir haram yedi ne cana kıydı

Ekmek kadar temiz su gibi aydı

Yavaş yavaş çoğalıyor ses, hepimizin ağıdı oluyor:

Hiç kimse duymadan hükümler giydi

Yiğidim aslanım burda yatıyor

Üzünç yayılıyor, büyüyor, büyüyor, ağıt oluyor, ses oluyor, ağıt oluyor.

Ağıt bitince slogan patlıyor:

“Devrim şehit-leeri... ö-lüm-süz-dür!”

Sonra sessiz, utangaç, yürünüyor.

Sonra bir slogan daha. O incecik ama direngen kadın sesinden:

“İçimizde yaşıyor... ya-şa-yaa-cak!”

Yağmur yağıyor.

Yağmur yağıyor. Güneşin aydınlığı azalırken, arabalara, otobüslere biniliyor.

Uykusuz, karlı, yağmurlu, karanlık, güvensiz yollardan, bir gün öncesine dönmek için... Bugünü yaşamış olarak... Kim bilir ne zaman, eksilmeli bir başka çoğalmada buluşmak üzere belki de.

Ama birinin daha, artık ölmemesine aramıza karıştığı kesin. O yaşlı, o kaçık görünümlü kadın, bıkmadan, yorulmadan çalıştı inandırmak için hepimizi. “O da gelmiş, bakın o da gelmiş...” derken, parmakları hep öldü sanılan direnişçilerin, devrimcilerin ölmediğini göstermek için uzandı durdu gözlerimize. En olağan, en şaşılmayacak şeyi söyler gibi:

“Dadaloğlu da gelmiş... Ruhi Su getirmiş... Bakın... Pir Sultan da burada...”

Sonra, el ele, kol kola, artık hep genç kalacak bir bağımsızlık şehidi için daha:

“U-ğur Mum-cu ya-şı-yor... ya-şa-yaaaa-cak...”

1997

...okumak için bir 'neden'iniz var.

Necati Tosuner Neden Kitap'ta

Yeni

sadece 4.900.000 TL / 4.90 YTL
80 sayfa

Yeni

sadece 5.900.000 TL / 5.90 YTL
126 sayfa

sadece 8.900.000 TL / 8.90YTL
319 sayfa

sadece 9.900.000 TL / 9.90YTL
469 sayfa

Necati Tosuner'in iki romanı aynı anda...
Önce hangisini okumak isterseniz...

Genel Dağıtım: **yeni çizgi**
Tel: 0212 220 57 70 Faks: 0212 222 61 55
on-line alışveriş: **yenisayfa**.com.tr

www.nedenkitap.com
neden
K İ T A P

NEDEN KİTAP
Tel: 0 212 273 22 34 Fax: 212 273 25 19